

DOI <https://doi.org/10.51198/chinesest2025.01.68>

DING LING. MISS SOPHIE'S DIARY¹

O. Vorobei

PhD (Literature) Associate Professor

Department of Far Eastern and Southeastern Languages and Literatures,

Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

14, Taras Shevchenko Blvd, Kyiv, Ukraine, 01601

vorobei@knu.ua

In 1928, one of the first works by the Chinese writer Ding Ling (丁玲, 1904–1986), “Miss Sophie’s Diary” (《莎菲女士的日记》), was published and quickly gained popularity due to its portrayal of the *new woman*. The striking depiction of the protagonist’s daily life serves as a reflection of the social and cultural processes of the time. Ding Ling masterfully conveys the realities of the era, in which the heroine’s inner struggles echo the profound societal transformations taking place.

The novel is permeated with internal contradictions, which find artistic expression through a wide range of lexical and stylistic devices. In particular, the use of adversative conjunctions, antithesis, gradation, and the juxtaposition of contrasting images contribute to an atmosphere of tension and instability, mirroring the protagonist’s inner world. She constantly oscillates between two opposing states: health and illness, friendship and loneliness, self-respect and self-hatred. This contrast forms the foundation of her internal reality, reflecting both personal and societal conflicts of the period. Indecision and a lack of clarity dominate until events take on the shape of their own opposites. Sophia loves a person whom she despises, and this contradiction becomes the source of profound internal conflicts. As these antagonistic forces accumulate, the heroine descends into despair, bringing her to the brink of suicide.

Within “Miss Sophie’s Diary”, a significant degree of subjectivity shapes the protagonist’s interaction with the external world. The reality surrounding Sophie acts as a constant irritant, persistently reminding her of her illness – tuberculosis – which occupies a central place in her life. This physical affliction, intertwined with her sexuality, creates a complex and contradictory portrait of her inner world. This context not only highlights her physical suffering but also serves as the foundation for the intense struggle she faces – not only against societal norms but also against her own condition.

Both society and illness emerge as two formidable destructive forces that simultaneously oppress Sophie, physically and mentally. Their overwhelming

¹ У перекладі представлена перша частина щоденника з 24 грудня по 4 березня включно (тут і далі примітки перекладачки).

influence deprives her of the possibility of integrating into the familiar social environment, further intensifying her internal conflict and deepening her sense of isolation. Her existence increasingly resembles a struggle for self-awareness, where the diary entries serve as a crucial instrument, allowing her to preserve her identity and safeguard her sense of self against the external world.

У 1928 році вийшов друком один із перших творів китайської письменниці Дін Лін (丁玲, 1904–1986) – «Щоденник Софії» (《莎菲女士的日记》), який відразу здобув популярність завдяки створеному в ньому образу *нової жінки*. Вражаючий опис повсякденного життя головної героїні став відображенням соціальних і культурних процесів того часу. Письменниця майстерно передала реалії епохи, де внутрішня боротьба героїні є відлунням складних змін у суспільстві. Твір наскрізно пронизаний внутрішніми суперечностями, що знаходять своє художнє вираження через широкий спектр лексико-стилістичних засобів. Зокрема, використання протиставних сполучників, антитези, градації та зіставлення контрастних образів сприяє створенню атмосфери напруги та нестабільності, що віддзеркалює внутрішній світ героїні. Вона постійно коливається між двома полярними станами: здоров'ям і хворобою, дружбою і самотністю, повагою та ненавистю до себе. Такий контраст стає основою її внутрішнього світу, що відображає як особисті, так і соціальні конфлікти того часу. Нерішучість та відсутність ясності домінують до того моменту, коли події набувають форми своїх протилежностей. Софія любить людину, яку насправді зневажає, і ця суперечність стає джерелом глибоких внутрішніх конфліктів. Внаслідок накопичення антагоністичних сил героїня потрапляє у стан розпачу, що наближає її до межі самогубства.

У контексті «Щоденника Софії» можна виявити значну суб'єктивність, яка визначає взаємодію героїні із зовнішнім світом. Реальність, що оточує Софію, виступає як постійний подразник, нагадуючи про її хворобу – туберкульоз, який посідає центральне місце в її житті. Цей фізичний недуг і сексуальність, що стає частиною її існування, переплітаються, утворюючи складну і суперечливу картину внутрішнього світу героїні. Цей контекст не лише розкриває проблеми її фізичного здоров'я, а й є фундаментом для складної боротьби, яку веде сама героїня, як із суспільними нормами, так і зі своєю хворобою. Суспільство та хвороба Софії постають як дві потужні руйнівні сили, що одночасно впливають на героїню, пригнічуючи її як фізично, так і морально. Вони створюють умови, за яких вона позбавлена можливості інтеграції у звичний соціальний простір, що ще більше загострює її внутрішній конфлікт і підсилює почуття ізоляції. Її існування стає подібним до боротьби за збереження самосвідомості, де записи в щоденнику виступають як інструмент, який дозволяє героїні зберігати свою ідентичність і забезпечувати власну недоторканість у протистоянні з навколишнім світом.

ДІН ЛІН. ЩОДЕННИК СОФІЇ²

О. Воробей

24 грудня

Сьогодні знову здійснюється вітер! Ще до світанку він розбудив мене. Служник також ежє забігав, щоб розтопити грубку. Я знала, що більше не зможу заснути, і розуміла: якщо залишуся в ліжку, то голова точно паморочитиметься. Загорнувшись у ковдру, я все більше занурювалася в думки про щось дивне та незбагненне. Лікар каже, що мені варто більше спати та їсти, а не читати і розмірковувати. Але це неможливо. Я ніколи не засинаю раніше другої чи третьої години ночі, а прокидаюся зазвичай ще до світанку. В такі вітряні дні важко не думати про те, що тривожить душу. Коли ж вітер завиває так сильно, що й на вулицю не вийти, чим іще можна зайнятися, застрягнувши в кімнаті без книжок? Хтось, можливо, здатен просто сидіти, спостерігаючи, як поволі спливає час? Я проводжу ці дні у муках, думаючи лише про те, щоб зима швидше минула. Як тільки теплішає, мій кашель завжди слабшає, і тоді, якщо тільки заманеться, можна поїхати на південь або відвідати університет. Але ця зима здається нескінченною.

Сонце пробилось крізь вікно, затягнуте папером³, саме тоді, коли я втретє підігрівала молоко. Вчора я підігрівала молоко чотири рази. Хоча, якщо чесно, попри те, що я його так часто розігрівала, я не завжди його п'ю, це більше схоже на своєрідну вправу, спосіб розв'язати тугу й зміцнити силу волі в такий вітряний день. Звісно, це займає зовсім небагато часу, але часом дратує мене сильніше, ніж будь-що інше. Тому минулого тижня я взагалі не бралася за це, але, не вигадавши нічого кращого, я змушена була знову повернутися до цього ритуалу, почувуючись, як стара, що терпляче вбиває свій час.

Коли приходить газета, я відразу берусь її читати, починаючи з великих заголовків про державні новини, потім переходжу до важливих світових подій і місцевих пліток... Читаю про педагогіку, партійну просвіту, економіку та вартість державних облігацій⁴... Прочитавши все, я знову переглядаю вчорашні чи позавчорашні, вже добре знайомі мені рекламні оголошення про набір нових студентів у спільні для чоловіків та жінок групи, повідомлення про поділ сімейного майна. Я навіть читаю рекламу сальварсану⁵, різних панацей, косметичних лосьйонів, афіші театральних вистав, анонси фільмів... Ознайомившись із цим усім, я ліниво відкладаю газету. Звісно, іноді трапляються нові

² Постать Софії Перовської, російської революціонерки, яка вчинила замах на царя Олександра II у 1881 р., справила значний вплив на Дін Лін у середині 20-х років XX ст. Вражена її образом, письменниця обрала саме це ім'я для героїні свого літературного щоденника (Rana Mitter. *Forgotten Ally: China's World War II, 1937–1945*. New York: Houghton Mifflin Harcourt, 2013: 39).

³ Ще на початку XX ст. у Китаї широко використовувався змащений олією папір для вікон замість скла.

⁴ У щоденнику йдеться про державну позику «96», випущену в період Китайської Республіки 1927 року. Назва позики походить від загального обсягу емісії, який становив 96 мільйонів юанів.

⁵ Сальварсан, або арсефенамін, був відомий на ринку під назвою «препарат 606». Він широко використовувався для лікування сифілісу і був створений німецьким хіміком Паулем Ерліхом. Число в назві пов'язане з тим, що 606-й номер відповідає позиції у переліку миш'яковмісних сполук, синтезованих і випробуваних науковцем як засіб проти сифілісу.

оголошення, але вони зазвичай зводяться до повідомлень про розпродаж у якомусь магазині шовкових тканин, приуроченого до п'ятої чи шостої річниці відкриття, або до некрологів із вибаченнями перед тими, кого не було особисто поінформовано про смерть небіжчика у письмовій формі, тощо.

Дочитавши газету і не придумавши, чим зайнятися далі, мені залишається лише самотньо сидіти біля грубки й злитися. Я звикла вже до тих речей, що дратують мене день у день. Кожного дня в мене починає боліти голова, щойно чую голоси інших мешканців, які кричать на прислужників у коридорі за моїм вікном, їхні голоси такі грубі, гучні, хрипкі й монотонні: *«Чайник кип'яченої води, служко!»* або *«Води для вмивання, служко!»*. Кожен може собі уявити, як жахливо це звучить. А ще внизу постійно хтось голосно говорить телефоном. Коли ж голоси замовкають, приходить інший страх – страх повної тиші. Особливо в цих чотирьох побілених стінах; вони бездумно стають перед твоїми очима, де б ти не був: навіть лежачи на ліжку, відчуваєш, як подібна до цих побілених стін така ж біла стеля важко нависає над тобою. Я не можу знайти нічого, що б не викликало відрази: віспуватий прислужник, їжа зі смаком ганчірок, бруд на віконних рамах, який неможливо відтерти, дзеркало над умивальником, яке під певним кутом розтягує твоє зображення майже на пів метра, а варто трохи повернути голову і твоє відображення стає таким перевернутим, що мимоволі лякаєшся... Це все дратує раз по раз. Можливо, це тільки в мене так. Але було б краще знайти щось нове, навіть якщо це не принесе радості чи задоволення. Проте все нове, добре чи погане, надто далеко від мене.

Вейді прийшов відразу після того, як я закінчила обідати. Щойно почула у коридорі характерний поспішний шурхіт його шкіряних черевиків, я відчула таке полегшення, наче вдихнула перший ковток повітря після удушся. Але я не могла цього показати, і тому, коли Вейді увійшов, я лише мовчки дивилася на нього. Він подумав, що я засмучена, схопив мене за руки і безперестанно повторював: *«Сестричко, сестричко»*. А я, звісно, посміхнулась! Чому я посміхалась, я теж знала! Я чудово розуміла, що ховається за його рухливими зіницями, які вдивлялись кудись нижче моїх очей. Те, що не повинні знати інші! Минуло стільки часу, а ти, Вейді, досі кохаєш мене! Але чи вдалося йому зацікавити мене? Звісно, я не можу брати на себе жодної відповідальності, як належить жінці. Я була з ним цілком відверта. Сумніваюся, що якась інша жінка не буде кепкувати з нього. Однак мені його щиро шкода, і часом я не можу втриматися від бажання сказати йому: *«Вейді, може щось зміниш у своїй поведінці? Так ти мене лише засмучуєш...»*. Точно, якби Вейді був трохи кмітливішим, можливо, він подобався б мені більше, але все, що він уміє, – це ось так сердечно демонструвати свою щирість.

Вейді був надзвичайно задоволений, побачивши мою посмішку. Він легко перескочив через узголів'я ліжка й пішов знімати пальто та велику хутряну шапку. Якби в цей момент він озирнувся до мене, то, напевно, помітив би смуток у моїх очах. Чому він не може трохи краще мене зрозуміти?

Я завжди мріяла мати поруч когось, хто міг би зрозуміти мене повністю, але якщо він не здатний мене зрозуміти, то навіщо мені його кохання та турбота? Однак мій батько, мої сестри, мої друзі – всі вони так бездумно оберігають мене, що я навіть і не знаю чому; люблять мою самовільність, мій норів чи

сухоти? Іноді я злюсь і засмучуюсь через це, але вони стають ще доброзичливішими, ще більш люблячими, підтримують мене словами, настільки недоречними, що я ледве стримую бажання вдарити їх. У такі моменти я б хотіла, щоб поруч був хтось, хто по-справжньому мене розуміє, навіть якби накричав на мене, я все одно була б щаслива й пишалася б цим.

Коли ніхто не звертає на мене уваги, коли ніхто не приходить, я можу засумувати або навіть розгніватись на них, але як тільки хтось приходить, я несвідомо знову стаю нестерпною, і нічого не можу з цим вдіяти. Останнім часом, намагаючись хоч трохи загартувати себе, я змушую себе прикусити язика, переймаючись тим, щоб знову випадково не зачепити чийхось почуттів, навіть якщо це був би лише невинний жарт. Тому можна собі лише уявити, в якому настрої я сиділа поруч із Вейді. Та коли він підвівся, щоб сказати, що йде, страх самотності миттєво накрив мене хвилею пригнічення, і я почала ненавидіти його. Це, принаймні, Вейді давно вже зрозумів, тому ніколи не йде раніше десятої вечора. Але я чесна як з іншими, так і перед собою. Я прекрасно розумію: якщо Вейді залишиться поруч, це не тільки не принесе йому користі, а й ще раз покаже, наскільки легко ним маніпулювати. Можливо, я навіть відчуватиму ще більший жаль до нього за те, що він так і не навчився кохати.

28 грудня

Сьогодні я запросила Юйфан та Юньліня на перегляд фільму. Проте Юйфан запросила також і Цзяньжу. Мені хотілося плакати від люті, але натомість я голосно розсміялася. Цзяньжу без зусиль здатна похитнути мою самоповагу: її зовнішність, манери – усе в ній нагадує мені подругу дитинства. Через це я мимоволі намагалася її наслідувати, а вона, ніби навмисне, лише підсилювала моє бажання зблизитися з нею. Але пізніше стався нестерпний випадок, згадка про який щоразу наповнює мене ненавистю до своєї зухвалої поведінки в минулому, про яку, однак, я не збираюсь жалкувати. Одного разу протягом тижня я надіслала їй вісім довгих листів, але вона навіть не відповіла. Про що тільки думала Юйфан! Вона добре знає, що я не хочу згадувати про минуле, але, наче навмисне, запросила її, прагнучи розгнівати мене. Я лютувала!

Мій сміх не видався Юйфан і Юньліню якимось дивним, але Цзяньжу, мабуть, точно все зрозуміла. Проте вона вміє прикидатися, вдавати дурненьку і розмовляти зі мною так, наче нічого не сталося. Я вже була готова вилаяти її, але саме в той момент, коли слова вже майже зірвалися з кінчика мого язика, я згадала обітницю, дану самій собі. Крім того, якби я справді так зробила, це лише більше потішило б її. Тому я стрималася і пішла розважатися разом з ними.

Ми прийшли до кінотеатру «Чженгуан»⁶ зарано і на вході зустріли цілий гурт наших землячок. Мені остогидлі всі ці фальшиві посмішки з ямочками на щічках, тому я не звертала на них уваги. До того ж без жодної на те причини мене почали дратувати всі ті, хто прийшов на фільм. Поки Юйфан була зайнята жвавою розмовою з ними, я скористалась моментом, залишила тих, кого запросила особисто, і непомітно повернулася додому.

Лише я можу знайти виправдання своїм вчинкам. Усі мене критикують, але

⁶ Кінотеатр «Чженгуан» був відкритий у 1918 р. Ло Міню (罗明佑, 1900–1967), власником однієї з найбільших кіномереж у північній частині Китаю. Ло Міню вважав, що китайський кінематограф має створюватися китайцями для китайців і демонструватися не на відкритих майданчиках, а у сучасних, елегантних залах.

ніхто не розуміє, як у присутності інших важко вгамувати свої почуття. Люди кажуть, що я дивна, але де їм знати, що я постійно намагаюся завоювати їхню прихильність і викликати симпатію до себе. Але вони не готові вислуховувати мої сповнені лицемірства слова, часто даючи мені нагоду переосмислити свої вчинки. Однак це ще більше віддаляє мене від них.

Вже дуже пізно, в пансіоні панує тиша, і я вже тривалий час лежу на своєму ліжку. Я багато що вже добре обміркувала. Чого мені ще засмучуватися?

29 грудня

Із самого ранку подзвонила Юйфан. Вона хороша людина і не здатна на брехню, тому, мабуть, Цзяньжу справді хвора. Юйфан сказала, що вона захворіла через мене і хоче, щоб я прийшла, щоб Цзяньжу все мені пояснила.

Юйфан помилилася, як і Цзяньжу, – Софія точно не з тих, хто охоче слухає чийсь пояснення. Я категорично заперечую необхідність будь-яких пояснень у цьому світі. Якщо друзі ладнають між собою – чудово; якщо ж ні, і хтось від цього страждає – це теж природно. Я вважаю себе досить великодушною і геть не мстивою. Навіть якщо Цзяньжу справді захворіла через мене, то я тільки рада – я нічого не маю проти новин про те, що хтось хворіє через мене. Ба більше, хвороба Цзяньжу трохи зменшує мої докори сумління за власні помилки у минулому.

Я справді не знаю, як розібратися у собі. Іноді хмаринка, що зникла в подуві вітру, здатна викликати в мені незрозумілу тугу й важкість на душі. Та варто тільки побачити, як молодий чоловік, якому трохи більше за двадцять (хоча насправді Вейді старший за мене всього на чотири роки), краплю за краплею ллє сльози на мої руки, як це викликає в мені самовдоволену посмішку, немов у якоїсь дикунки. Вейді прийшов до мене з купою паперу та конвертів, які він купив у східному районі міста. Оскільки він був щасливий і усміхнений, я навмисно почала дражнити його і мені стало радісно, коли я побачила, що він заплавав, тож додала: *«Бережи свої сльози, і не думай, що твоя сестричка така ж слабка, як інші жінки, що не можуть встояти перед єдиною сльозинкою... Якщо тобі хочеться плакати, повертайся додому і ридай там, бо ці сльози мене тільки дратують...»*. Звичайно, він не пішов, не став виправдовуватися чи сердитися. Він просто згорнувся калачиком на краю стільця і мовчки плакав, проливаючи стільки сліз, що я навіть не знала, звідки вони беруться. Мені, звичайно, стало соромно за власну самовдоволеність, тому, перейнявши тон старшої сестри, я наказала йому піти вмити обличчя, а потім, втішаючи, погладила його по волоссю. Зі сльозами на очах на його обличчі знову засяяла усмішка.

Вся жорстокість мого єства хлинула на цю щирю людину, безжально катуючи його. Та коли він пішов, мені справді захотілося простягнути руку, зупинити його й повернути назад – лише для того, щоб заявити: *«Я знаю, що була неправа. Будь ласка, більше не закохуйся у жінку, яка не заслуговує на твоє щире кохання»*.

1 січня

Не знаю, як усі ті галасливі та веселі люди зустрічали Новий рік, а я просто додала яйце до молока. Вчора Вейді приніс мені двадцять яєць: сім із них я вже

замаринувала в чаї⁷, а решта тринадцять, певно, вистачить на два тижні. Якщо Вейді прийде на обід, буде можливість поласувати двома банками консервів, які він неодмінно принесе із собою. Я справді розраховую, що він прийде.

Сподіваючись на його візит, я сходила на ринок й купила чотири коробки цукерок, два пакунки солодошів, кошик мандаринів та яблук, щоб пригостити його, коли він прийде. Я була впевнена, що сьогодні буде лише він.

Але ось я вже пообідала, а Вейді так і не прийшов.

Загалом я написала п'ять листів – всі на тому гарному папері та чудовою ручкою, які напередодні приніс мені Вейді.

Я сподівалася отримати гарні мальовані листівки, але жодної так і не дочекалася. Навіть мої сестри, які зазвичай захоплюються такими речами, забули надіслати хоч щось. Не дивно, що листівок не було, але прикро, що про мене просто забули. Та й я жодного разу нікого не привітала з Новим роком. Тож нехай. Так і мало бути.

У повному розпачі я вечеряла на самоті.

Цього вечора до мене заходили Юйфан і Юньлінь. Разом з ними прийшов ще високий парубок. Думаю, ці двоє справді щасливі. У Юйфан є Юньлінь, який її любить, і це їх цілком влаштовує – вона задоволена і він також. Щастя – це не просто мати кохану людину, а вміти жити в гармонії, коли між двома немає надмірних сподівань, а лише спокійні розмови та взаєморозуміння. Звичайно, дехто може зневажати таку посередність. Але це стосується лише інших людей, а не моєї Юйфан.

Юйфан – хороша людина, оскільки в її житті є Юньлінь. Вона прагне, аби все було, як у китайській класичній драмі: *«всі душі, що любов несуть, родинним вогнищем стають»*⁸. Торік вона влаштувала для своєї подруги Марі⁹ знайомство, яке згодом перетворилося на щире кохання й завершилося шлюбом. Тепер же вона мріє побачити мене з Вейді разом, тож, щойно переступивши поріг, відразу запитала про нього. Однак вона, Юньлінь і той високий молодик з'їли все, що я приготувала для Вейді.

Той високий парубок надзвичайно привабливий. Вперше я усвідомила, що таке чоловіча краса, адже раніше я ніколи її не помічала. Я завжди вважала, що чоловіку досить вміти говорити, розуміти натяки і бути обачним. Та ось, побачивши його, я зрозуміла, що чоловіки можуть бути іншого, більш шляхетного гатунку. На його фоні Юньлінь виглядав так дріб'язково, безтолково...що мені навіть стало шкода його. Якби він тільки знав, як жалюгідно виглядає поруч, як це псує його незграбний і відразливий вигляд, манери. І я навіть не уявляю, що відчуває Юйфан, порівнюючи їх двох!

Як я можу описати красу цього незнайомця? Звичайно, його високий зріст, ніжне біле обличчя, тоненькі вуста, м'яке волосся – все це справило б враження

⁷ Китайські чайні яйця – традиційна страва, що походить із провінції Чжецзян. Її зазвичай подавали на сніданок у місцевих чайних. Спочатку яйця відварюють у воді, чистять від шкарлупи, а потім вдруге готують у спеціальному маринаді з чаю, прянощів і соєвого соусу. Завдяки цьому способу приготування яйця не лише набувають особливого смаку, а й прикрашаються оригінальними візерунками.

⁸ Цитата з драми Ван Шифу «Західний флігель».

⁹ Наслідуючи європейські культурні традиції, чимало китайців на початку ХХ ст. обирали для себе західні імена.

на будь-кого. Але найважливіше, що не передати словами й не можна відчутти на дотик, – це його вишукані манери, здатні запалити вогонь у серці. Наприклад, коли я запитала його ім'я, він несподівано, з невимушеною грацією, передав мені свою візитівку. Я підняла погляд і побачила його яскраво-червоні, ніжні, глибоко впалі куточки вуст.

Чи могла б я коли-небудь зізнатися комусь, що дивилася на ці маленькі привабливі впадинки, як дитина на солодощі? Але я розумію, що в цьому суспільстві мені ніколи не дозволять вільно задовольняти свої пориви й бажання, навіть коли вони не несуть нікому шкоди. Тому, стримуючи себе, я опустила погляд і мовчки прочитала ім'я на візитівці: «Лін Цзіши, Сінгапур...».

Лін Цзіши... В моєму домі він говорив вільно, ніби в гостях у давнього друга. Невже він прийшов сюди лише для того, щоб поглузувати з такої малодушної, як я? Борючись зі спокусою, я так і не наважилася підвести очі, щоб хоча б краєчком ока глянути в його бік – у той куточок біля грубки, що невблаганно манив мене. Мої зношені капці, які я зазвичай не соромилася носити, тримали мене на місці, не даючи й кроку ступити до освітленого лампою столу. Я сердилася на себе: як можна було так ніяковіти? Невже не можна було якось віджартуватись? Зазвичай я зневажаю соціальні комунікації інших, але сьогодні розуміла, що виглядала заціпенілою й обмеженою. Ох, напевно, він подумав, що я приїхала із села.

Помітивши мій заляклий вигляд, Юньлінь і Юйфан, очевидно, вирішили, що цей незнайомец не сподобався мені, тому вони часто перебивали його й незабаром пішли. Чи повинна я була бути вдячною за їхні добрі наміри? Спостерігаючи, як одна висока та дві маленькі тіні розчиняються у сутінках двору, я не могла змусити себе повернутися до кімнати, де ще відчувалась його присутність – сліди його черевиків, відлуння голосу, та дрібні крихти печива, що залишилися після нього.

3 січня

Останні дві ночі мене невпинно мучив кашель. Я не маю жодної довіри до ліків – яке вони мають відношення до самої хвороби? Гіркі настоянки вже викликають огиду, та я все одно приймаю їх вчасно. А що лишається? Якби й цього не робила, на яку ще надію могла б покладатися? Всевишній вчить нас терпіння, готує нам тяжкі випробування і веде до смерті так, що люди вже бояться її... Але я, навпаки, гаряче прагну жити, попри те, що життя моє буде недовготривалим. Не тому, що мене страшить смерть, а тому, що я ще не взяла всього, що могло дати мені життя. Я... я хочу бути щасливою. Удень і вночі тільки й мрію про те, щоб на порозі смерті мені не було б про що шкодувати. Уявляю, як лежу на ліжку з балдахіном у розкішній спальні, мої сестри стоять на колінах на килимку з ведмежої шкіри біля ліжка, молячись за мене, батько зітхає біля відчиненого вікна, а я в цей час читаю довгі листи від тих, хто любив мене. Друзі щиро плачуть, згадуючи мене... Я жадібно прагну цих людських почуттів і мрію про всі ті неможливі речі, які лише може запропонувати світ.

Але що ті люди для мене? Цілісіньких два дні я була сама, ув'язнена у цьому домі, без гостей і без листів. Я кашляла, лежачи на ліжку, кашляла біля грубки, кашляла навіть тоді, коли намагалася підійти до столу – і думала про тих ненависних мені людей... Хоча, якщо бути справедливою, я таки отримала листа,

але він не приніс нічого, окрім суцільного роздратування. Мені його надіслав кремезний чоловік із Аньхоя, який дошкуляв мені рік тому. Я розірвала листа, навіть не дочитавши до кінця, мені бридко стало від цього всього «кохання-зітхання». Я щиро ненавиджу увагу від людей, які мені не подобаються....

Та чи можу я сказати, що саме мені потрібно насправді?

4 січня

Я не можу збагнути, чому все пішло не так. Чому я вирішила переїхати? Чому так по-дурному обдурила Юньліня, ніби брехня вже давно жила десь у підсвідомості, і сьогодні спеціально виринула у потрібний момент без жодних зусиль? Якби Юньлінь дізнався, що Софія здатна його обманути, я навіть не уявляю, наскільки глибоким було б його розчарування. Адже Софія – це їхня маленька сестричка, яку всі так люблять і оберігають. Мене охопило відчуття провини, і тепер я гірко шкодую про свій вчинок. Але чи можу я сама вирішити, варто мені переїжджати чи ні?

Я змушена зізнатися собі: *«Ти ж сумуєш за тим високим хлопцем!»*.

Останні кілька днів і ночей я не знала спокою, безперестанку прагнучи того, що мене невблаганно манить. Чому ж він досі не прийшов сам? Він має розуміти, наскільки це неправильно з його боку змушувати мене так марити ним. Він мав би прийти і сказати, що теж сумує за мною. Якби це сталося, я б з радістю вислухала його освідчення. Я дала б йому зрозуміти свої бажання. Але він не приходить. Казкові сюжети, схоже, важко перенести в реальність. Невже мені варто самій йти на його пошуки? Проте така відчайдушна поведінка жінки неодмінно призвела б до неприємних наслідків. До того ж я досі прагну зберегти повагу в очах інших. Єдине, що я могла придумати, – це спершу навідатися до Юньліня, а вже після обіду, попри вітер, вирушила до східної частини міста.

Юньлінь був студентом університету Цзінду і мешкав в орендованій квартирі, що знаходилась у Молодіжному провулку між першим і другим корпусами навчального закладу. Мені пощастило, що він був вдома, а Юйфан ще не прийшла. Юньлінь помітно здивувався, побачивши мене в такий вітряний день, але я пояснила це тим, що зайшла дорогою на консультацію в німецьку клініку. Він без жодних сумнівів повірив мені і відразу запитав про стан здоров'я, але я навмисно почала розмову за той вечір. Не докладаючи великих зусиль, я з'ясувала, що високий парубок мешкає в гуртожитку № 4 біля другого корпусу університету. Зітхаючи, я почала нарікати на своє самотнє й нецікаве життя в пансіоні у західній частині міста. Я знову збрехала, вигадуючи, що єдине, чого я хочу, – це бути ближче до Юйфан (я знала, що вона вже планує переїзд Юньліня). Тож попросила його допомогти знайти для мене житло неподалік. Без жодних вагань Юньлінь з радістю погодився.

Шукаючи квартиру, ми несподівано зустріли Ліна Цзіши, який вирішив приєднатися до нас. Моє серце наповнилося радістю, і, набравшись відваги, я кілька разів кинула на нього хижацький погляд. Однак він, здається, зовсім не помітив цього. Коли він запитав про моє самопочуття, я відповіла, що все гаразд. Його усмішка натякала на сумнів, ніби він зовсім мені не повірив.

Мені припала до душі крихітна, з низькою стелею та затхлим запахом оселя у східній частині пансіону «Даюань»¹⁰, розташованого по сусідству з будинком Юньліня. І Юньлінь, і Лін Цзіши переконували, що там надто сиро, але я наполягала на своєму, стверджуючи, що хочу переїхати вже наступного дня. Я аргументувала все тим, що попереднє місце здавалося мені нестерпним, і я відчайдушно хотіла бути поближче до Юйфан. Зрештою, Юньлінь змушений був погодитися, і додав, що разом із Юйфан вони прийдуть завтра із самого ранку, щоб допомогти мені з переїздом.

Чи могла б я зізнатися комусь у справжній причині вибору саме цього помешкання? Воно знаходиться між гуртожитком № 4 і будинком Юньліня.

Він залишився зі мною, тож я вирішила повернутись до Юньліня, дорогою намагаючись розмовляти та сміятися з усією впевненістю, на яку була здатна. Я уважно його розглядала – мені хотілося цілувати його скрізь. Хіба він не помітив, як я спостерігаю за ним, оцінюю? Згодом я навмисно сказала, що хотіла б, аби він дав мені кілька додаткових уроків англійської. Юньлінь лише усміхнувся, а він, засоромившись і помітно зніяковівши, відповів якимось туманно та невпевнено. І тоді я подумала: він точно не може бути мерзотником. Як дорослий чоловік може так червоніти? Від цієї думки всередині мене розгорівся вогонь, пекучіший, ніж будь-коли раніше.

Але я не хотіла, щоб він зрозумів це і вважав мене легковажною. Тож я змусила себе піти й повернулася додому доволі рано.

Ретельно обмірковуючи все зараз, я боюсь, щоб моя імпульсивність не втягнула мене в ще більшу халепу. Наразі краще залишитися тут, у цій кімнаті з грубкою. Невже я закохалася в цього південця? Я зовсім його не знаю. Його вуста, вигин брів, кутики очей, кінчики пальців... усе це промовляє моя підсвідомість. Це абсолютно не те, чого має прагнути людина. Я зачарована ним, оскільки тільки про це і думаю. Я вирішила не переїжджати, а зосередити всі сили на одужанні.

Я вирішила. І тепер шкодую. Шкодую, що вдень зробила те, чого порядна жінка не мала б робити.

6 січня

Всі здивувалися, коли дізналися про мій переїзд. Цзіньїн, яка живе в південній частині міста, а також Цзян і Чжоу із західної прийшли в гості до моєї сирої маленької квартири з низькою стелею. Я сміялася, і час від часу перекидалася у ліжку, а вони говорили, що я наче мала дитина. Від цих слів я сміялася ще сильніше. Мені просто хотілося сказати їм усе, що думаю. Сьогодні після обіду прийшов Вейді. Він був дуже засмучений моїм переїздом, адже я не порадилася з ним і тепер жила ще далі від нього. Юньлінь, не розуміючи, чому Вейді так сердиться, лише мовчки дивився на нього, а той ще більше

¹⁰ Зважаючи на те, що Дін Лін зазначає чітку назву житла, яке орендує Софія (східний будинок, *кит.* 东房), а також згадує невисоку висоту стелі, можна припустити, що пансіон розташований у традиційному китайському будинку *сіхеюань* (*кит.* 四合院). У найпростішому варіанті *сіхеюань* являє собою чотирикутний двір, оточений чотирма одноповерховими будівлями, вікна яких виходять всередину двору, створюючи замкнуту й затишну атмосферу. Просторова організація *сіхеюаня* суворо підпорядкована принципам *феншуй*. Зокрема, вхід зазвичай розташовується на південно-східній стороні, головний будинок знаходиться на північному боці, а із західної та східної сторін, де менше світла, – будинки молодших членів родини.

похмурнішав. Це мене забавляло, але водночас я подумала: *«Бідолашний, я так несправедливо його образила, такого доброго чоловіка!»*.

Юйфан більше не згадувала про Цзяньжу у моїй присутності. Вона вирішила переїхати до Юньліня протягом наступних двох-трьох днів, адже, відчуваючи моє бажання бути ближче до неї, вона не могла дозволити мені залишатись на самоті в цьому будиночку. Юйфан і Юньлінь ставляться до мене з більшою теплотою, ніж будь-коли раніше.

10 січня

Протягом останніх кількох днів я бачилася з Лінем Цзіши, але ми майже не розмовляли. Я точно не збираюся першою нагадувати про додаткові заняття з англійської. Мені смішно, як він тепер двічі на день навідується до Юньліня, я впевнена, раніше вони ніколи не були такими близькими. Я жодного разу не запрошувала його до себе, хоча він кілька разів цікавився, як пройшов мій переїзд. Кожного разу я, посміхаючись, щось відповідала, удаючи, що не розумію, до чого він веде. Це заповняє весь мій розум, наче я веду якусь невидиму боротьбу, в якій я прагну чогось, але не наважуюся піти й узяти це. Я маю знайти спосіб, щоб змусити його віддати це мені. Так, я повністю усвідомлюю себе – жінку зі справжньою жіночою природою, яка спрямовує всі свої зусилля на підкорення чоловіка. Я хочу володіти ним. Хочу, щоб він беззастережно віддав мені своє серце, став на коліна й благав про поцілунок. Я збожеволіла. Знову й знову прокручую в голові, яким має бути наступний крок. Я збожеволіла!

Юйфан та Юньлінь, здається, не помітили мого збудження. Просто сказали, що мені скоро стане краще. Я теж не хочу, щоб вони про це знали, тому, коли вони сказали, що мені стане краще, я вдала, що зраділа.

12 січня

Юйфан переїхала, але Юньлінь з'їхав з квартири. Це ж треба, щоб у світі була така пара – через страх завагітніти вони не готові жити разом. Я припускаю, що і самі вони не впевнені, чи зможуть, лежачи в обіймах у ліжку, втриматися від чогось іншого. Тому заздалегідь вживають заходів, щоб не допустити жодного шансу для фізичної близькості. Обійми і поцілунки наодинці в кімнаті не несуть жодної загрози: їх нишком можна собі дозволити, не забороняється. Я не могла стримати сміху, дивлячись на них. Що це за аскетизм? Чому не можна обійняти оголене тіло коханої людини? Навіщо придушувати цей прояв любові? Як можна хвилюватися про те, що їх навіть не стосується, ще до того, як вони опинилися в одному ліжку? Я не вірю, що кохання може бути настільки раціональним і мати такий достеменно науковий підхід.

Вони не ображалися на мої насмішки. Вони пишаються своєю чистотою, а натомість сміються з моєї дитячості. Я розумію їхні почуття, але у світі є так багато дивних речей, які я просто не можу пояснити.

Цього вечора я затрималась у Юньліня (хоча тепер, мабуть, правильніше було б говорити у Юйфан) аж до десятої години. Перед тим як повернутися, я розповіла багато історій про надприродне й незбагненне.

Я звикла до розмов про духів та привидів ще з дитинства. Сидячи в обіймах маминої сестри, я часто слухала, як дядько переповідав «Дивовижні історії

з кабінету Ляо»¹¹. Могла слухати їх аж до пізньої ночі. Щодо страху – це вже інша справа. Я б ніколи нікому не зізналась, що мені лячно, бо знала: варто лише сказати про це, і дядько пішов би до свого кабінету навпроти, а мені, як дитині, заборонили б вставати з ліжка. Коли я почала ходити до школи, від учителів дізналася про елементарні, науково обґрунтовані речі. Наш віспуватий учитель Чжоу так переконливо усе пояснював, що я повірила йому і книгам. Після цього ніякі духи чи привиди більше не могли мене налякати. Тепер, коли я подорослішала, я завжди заперечую існування надприродного в розмовах, але саме заперечення не відмінює того факту, що від цих історій волосся стає дибки. Щоразу, коли мова заходить про духів та привидів, інші люди не розуміють, чому я хочу змінити тему. Адже потім я боюся залишатися вночі одна; закутавшись у ковдру, я сумую, згадуючи покійних тітку та дядька.

Повертаючись додому, я помітила темний провулок і мені стало моторошно. Я уявила собі, як з якогось кутка раптом вигулькне велике бліде обличчя чи простягнеться волохата рука – у цьому промерзлому, холодному провулку це б не здалося чимось неймовірним. Та варто було мені лише поглянути на високого парубка (Лін Цзіши), що супроводжував мене, мов справжній охоронець, як одразу з'явилося відчуття надійності. Тому, коли Юйфан запитала, я лише сказала: *«Не страшно, не страшно»*.

Юньлінг теж вийшов із нами, але незабаром попрямував до своєї нової квартири. Він пішов на південь, а ми – на північ, тож уже за кілька кроків звуки його шкіряних черевиків на гумовій підшві розчинилися у тиші.

Він простягнув руку і міцно обійняв мене за талію: *«Софіє, я впевнений, що ти налякана!»*.

Я намагалася вирватися, але це виявилось марним.

Моя голова ледь сягала рівня його плечей. Мені стало цікаво, як би я виглядала при світлі, затиснута в обіймах людини, що була на цілу голову вищою за мене.

Я присіла й швидко вислизнула з його обіймів. Він також опустил руку, але залишився стояти поруч, поки я стукала у вхідні ворота.

Провулок був дуже темним, але я чітко бачила, куди він дивиться. Моє серце ледь не зупинилося, поки я чекала, коли відчиняться ворота.

«Софіє, ти ж налякана!».

Почувся звук засувів, і прислужник запитав, хто прийшов. Розвернувшись до нього, я встигла лише сказати: *«До поба...»*.

Він різко стиснув мою руку, і я не змогла завершити фразу.

Прислужник здивовано подивився на високого чоловіка позаду мене.

Коли ми залишилися удвох у кімнаті, від моєї сміливості не залишилось і сліду. Я намагалася сказати кілька ввічливих банальностей, але не змогла. Єдине, що вдалося вимовити: *«Сідай, будь ласка»*, і пішла вмиватися.

Всі думки про привидів та духів геть вилетіли з моєї голови.

«Софіє! Тобі все ще цікаво вивчати англійську?», – раптом запитав він.

Тож він прийшов до мене і заговорив про англійську. Звісно, навіряд чи він згодиться витратити свій час на додаткові заняття. Ввести в оману

¹¹ «Дивовижні історії з кабінету Ляо» (кит. 《聊斋志异》) – збірка фантастичних новел Пу Сунліна (蒲松龄, 1640–1715).

двадцятирічну дівчину дуже важко – я прекрасно розумію, що він мав на увазі. Я подумки посміхнулася і сказала: *«Я геть нічого не тямлю, боюсь, що не зможу впоратися з цим і тільки більше осоромлюсь»*.

Він промовчав. Натомість, взявши зі столу фотографію, він почав крутити її в руках і уважно розглядати. На світлині була моя племінниця, якій щойно виповнився рік.

Умившись, я сіла з іншого боку столу.

Він уважно роздивлявся спочатку мене, потім дівчинку, а потім знову звернув погляд на мене. Так, вона справді була дуже схожа на мене. Тоді я спитала: *«Цікаво? Як думаєш, схожа на мене?»*.

«Хто вона?», – відчувалось, що він був налаштований серйозно.

«Тобі не здається, що вона мила?»

Він наполегливо допитувався, хто вона.

Раптом я збагнула, до чого він хилить, і мене знову охопило бажання збрехати.

«Вона моя», – сказала я, вихопивши фотографію з його рук і поцілувавши її.

Він повірив мені. Я все ж таки обдурила його. Я в захваті від своєї нещирості.

Цей захват, здається, зробив його менш привабливим, не таким мужнім та щирим. Якщо ж це не так, то чому тоді його розгубленість у той день дозволила мені не звертати уваги на його очі та забути про його уста? Позаяк саме цей захват безперечно зміг охолодити мою жагу.

Але коли він пішов, мені стало навіть якось прикро. Хіба це не відкривало переді мною безліч можливостей? Коли він стискав мою руку, досить було лише поглядом натякнути, дати йому зрозуміти, що я б не відмовила. Тоді він, без сумніву, виявив би більше рішучості.

Коли йдеться про рішучість між чоловіками та жінками, я твердо переконана: варто лише не відчувати відрази до людини – і тоді задоволення від злиття двох тіл, що тануть одне в одному, стає безсумнівним. Тож чому я маю бути з ним такою суворою і стриманою? Ох, зрештою, заради чого я переїхала в цю халупу?

15 січня

Останнім часом я не почуваюся самотньою: вдень проводжу час у сусідів, а вечорами маю ще одного нового друга, з яким можу поговорити. Але хвороба прогресує, і це гнітить мене дедалі більше. Чого б я не прагнула – усе намарно. Невже я закохалася? Це здається мені смішним, і все ж, всупереч моїм очікуванням, думки про смерть лише посилюють тугу. Щоразу, коли я ловлю погляд лікаря Клі, в голові майже відразу зринає думка: *«Так, я все розумію, просто скажіть, що для мене більше немає надії»*. Але я ховаю сльози за усмішкою. Хто ж знає, скільки їх пролито в тиші ночі?

Кілька вечорів поспіль Лін Цзіши приходив до мене. Усім він каже, що допомагає мені з англійською, але коли Юнлінь запитав про це, я лише промовчала у відповідь. Цього вечора я поклала перед ним роман *«Poor people»*¹², і він справді почав мене вчити. Та врешті я відсунула книгу й промовила: *«Не кажи більше нікому, що допомагаєш мені з англійською. Я хвора, тож тобі*

¹² Мова про роман Ф. Достоевського «Бідні люди». Англійською мовою був вперше надрукований у 1894 р.

все одно не повірять». Він швидко відповів: *«Софіє, хіба я не можу продовжити твоє навчання, коли тобі стане трохи краще? Софіє, все буде, як ти скажеш»*.

Мій новий друг, здавалося, був гідний моєї прихильності, та чомусь мені було просто лінь це помічати. Щоразу, коли я спостерігала, як він безрадісно йде від мене ввечері, мене огортало почуття якоїсь ніяковості. Коли він одягав пальто, я врешті вимовила: *«Вибач, я хворію»*. Він, очевидно, зрозумів мене неправильно, прийнявши ці слова за просту ввічливість: *«Хвороба не має значення. Я не боюся заразитися»*. Пізніше, обмірковуючи нашу розмову, я замислилася: а раптом він мав на увазі щось інше? Я не можу бути впевнена, що поведінка й наміри інших людей настільки прості, як нам часто здається.

16 січня

Сьогодні я отримала листа від Юньцзи з Шанхаю, і він ще глибше занурив мене у відчай. Де знайти слова, що могли б її втішити? У своєму листі вона пише: *«Моє життя, моє кохання тепер нічого не значать для мене...»*. Вона не потребує ані моєї розради, ані сліз, які я б пролила за нею. Ох! З рядків її листа я можу лише здогадатися, яким було її життя після одруження, адже вона жодного разу не говорила про це відверто. Чому боги так насміхаються над закоханими? Юньцзи – така гарячкова, така щира, і, звісно, вона не могла змиритися з наростаючою апатією та удаваністю почуттів, які вже неможливо приховати. Я б хотіла, щоб вона приїхала до Пекіна, але чи можливо це? Сумніваюся.

Коли Вейді прийшов, я показала йому лист від Юньцзи – він був глибоко засмучений, адже чоловік, який приніс розчарування в життя Юньцзи, на жаль, був його старшим братом. Я довго розповідала йому про свою нещодавно опановану життєву філософію, і він, покладаючись на свої інстинкти, зробив єдине, що міг, – заплакав. Я могла тільки холодно спостерігати, як його очі почервоніли, як він витирив їх руками. Його дії відкрили для мене багато гірких одкровень. Ніколи не думала, що у світі може бути така винятково чесна людина, як він. Невдовзі я тихенько вибігла на вулицю.

Щоб уникнути зустрічей із будь-ким зі знайомих, я повернулася з прохолодного парку лише пізно вночі. Не знаю, як пережила цей час, думаючи тільки про одне: *«Як безглуздо! Чим швидше я помру, тим краще...»*.

17 січня

Мені здається, що я збожеволіла! І, мабуть, я була б не проти справді втратити розум. Якби це сталося, я більше не відчувала б усієї тяжкості цього життя...

Цілих пів року мені забороняли вживати алкоголь через хворобу, та сьогодні я знову випилася до нестями. Я чітко бачила, як мене знудило кров'ю, червонішою за вино. Однак здавалося, ніби мною править щось інше, і цієї ночі це вино могло стати для мене фатальним. І не довелося би більше роздумувати над усіма цими складнощами та клопатами...

18 січня

Наразі я ще сплю на цьому ліжку, але скоро покину цю кімнату, можливо, назавжди. Чи можу я бути впевнена, що ще коли-небудь матиму щастя торкнутися цієї подушки... цієї ковдри? Юйфан, Юньлін, Вейді, Цзінся – всі вони мовчки сиділи навколо мене, охороняючи нічну тишу, схвилювано чекаючи

світанку, щоб доправити мене до лікарні. Їхнє тривожне бурмотіння розбудило мене. Я не хотіла говорити. Думки повертали мене до того, що сталося вчора вдень. Сморід алкоголю та крові, що доносився з кімнати, повернув мені гостре відчуття душевного болю – і сльози самі потекли рікою. Їхнє мовчання, як і спустошеність на зажурених обличчях, видавалися мені провісниками моєї смерті. Якби я заснула навічно, вони б і далі мовчки сиділи навколо мого закріпленого тіла? Побачивши, що я прокинулась, вони підійшли до мене, щоб дізнатися, як я. І в цю мить я відчула весь жах смерті та вічної розлуки! Я стискала їхні руки, вдивлялася в кожне обличчя, ніби прагнула запам'ятати назавжди. Їхні сльози капали на мої руки, наче я вже навічно пішла від них у царство мертвих. Особливо сильно плакав Вейді – його обличчя аж спотворилось від сліз. *«Ох, друзі, підбадьоріть мене хоч трохи»* – подумала я,.. однак натомість сама розсміялася. Я попросила їх розібратися з деякими речами, і вони дістали з-під ліжка велику ротангову валізу, всередині якої лежало кілька пакунків, загорнутих у квітчасті хустки. Я сказала: *«Це мені знадобиться у лікарні Сехе»*. Коли вони передали мені згортки, я показала їм, що всі вони наповнені листами. *«Дивіться, – усміхнулася я, – ваші теж тут»*. Здавалося, це трохи підбадьорило їх. Вейді поспіхом витяг із шухляди фотоальбом і простягнув мені, ніби сподівався, що я візьму його із собою до лікарні. Я засміялася ще дужче. Усередині було сім чи вісім його фотографій. Я дозволила йому поцілувати мою руку. Стискаючи мою руку, він провів нею по своєму обличчю – після цього в кімнаті вже не відчувалось присутності мерця. Небо заграло передсвітанковими барвами. Вони заметушилися, шукаючи рикшу для мене. Так почалося моє життя в лікарні.

4 березня

Двадцять днів тому я отримала телеграму про смерть Юньцзи. Попри те, мій стан поступово поліпшувався. Першого числа друзі, які привезли мене до лікарні, супроводили мене назад до пансіону. Кімната сяяла чистотою. Оскільки вони хвилювалися, що мені буде холодно, то спеціально заради цього встановили маленьку грубку. Я не знала, як можу їм віддячити, особливо Вейді та Юйфан. Цзінь і Чжоу ще два дні поспіль залишалися зі мною на ніч. Вони були моїми опікунками, а я могла цілий день лежати в ліжку. Мені було так затишно, що я була наче не в пансіоні, а вдома! Юйфан вирішила залишитися зі мною ще на кілька днів, а коли потеплішає – знайти для мене квартиру у Сішані¹³, де я змогла б продовжити своє лікування. Я справді хотіла б поїхати з Пекіна. Шкода, що, попри березень, і досі так холодно! Оскільки Юйфан наполягає залишитися зі мною, я не можу відмовити їй. Тож розстелену на підлозі кілька днів тому для Цзінь та Чжоу постіль так і не прибирали.

Нещодавнє перебування в лікарні зцілило не лише тіло, а й душу: моє серце зігрілося турботою друзів, і я знову відчула, що світ сповнений любові. Особливо Лін Цзіши – мене переповнювала гордість щоразу, коли він навідував мене в лікарні. Його шляхетність та вихованість якраз гідні того, щоб відвідувати хвору подругу у лікарні. До того ж я розуміла, що всі медсестри заздрять мені. Якось одна з них, вродлива панночка Ян, запитала мене: *«Хто для тебе цей високий чоловік?»*.

¹³ Мальовниче передмістя, розташоване на північному заході Пекіна.

«Друг!», – відповіла я, навіть не зваживши на недоречність її запитання.

«Краянин?».

«Ні. Він китайський емігрант із Сінгапуру».

«Тоді він твій однокурсник?».

«Також ні».

Після чого вона фальшиво посміхнулася: «Тож лише друг?».

Звісно, я могла б не червоніти, а натомість нагадати їй стежити за своїми словами, але я зніяковіла. Зробила вигляд, ніби хочу спати, і, побачивши мої заплющені очі та втомлений вигляд, вона самовдоволено посміхнулася й пішла. Відтоді вона мене постійно дратувала. Щоб уникнути надокучливих запитань, я брехала, що Вейді – мій брат, коли хтось питав про нього. Був ще один хлопець, який прийшов разом із Чжоу, і я вигадувала про нього всілякі нісенітниці: то він мій краянин, то родич.

Коли Юйфан пішла на заняття, я залишилася сама в кімнаті й вирішила переглянути всі листи, що надійшли більше ніж за місяць. Я була сповнена радості, адже стільки людей пам'ятають про мене. Мені потрібно, щоб про мене згадували: я завжди вірила, що чим більше доброзичливості, тим краще. Батька можна й не згадувати – він надіслав ще одну фотографію. Здається, у нього з'явилося кілька сивих волосків. Мої старші сестри почуваються добре, але вони надто зайняті дітьми, щоб часто писати мені.

Не встигла я дочитати листи, як знову прийшов Лін Цзіши. Я хотіла підвестися, та він зупинив мене. Коли його рука міцно стиснула мою, я ледь стримала сльози радості. «*Ти міг би подумати, що я знову повернуся до цієї кімнати?*», – запитала я його.

Він незадоволено глянув на додатково розстелену постіль біля стіни. Я пояснила йому, що дві попередні гості вже поїхали, а це спеціально підготували для Юйфан.

Почувши це, він сказав, що сьогодні ввечері більше не прийде, бо боїться набриднути Юйфан. Від цих слів на серці мені стало тепліше, тож я запитала: «*А хіба ти не боїси набриднути мені?*».

Він сів біля узголів'я ліжка й почав розповідати про своє життя за останній місяць – про суперечки та конфлікти з Юньлінем. Лін Цзіши вважав, що я маю виписатися з лікарні раніше, тоді як Юньлін наполягав на моєму подальшому перебуванні. Юйфан підтримала Юньліня. Лін Цзіши розумів, що знає мене не так давно, тож його думка не матиме великого значення. Зрештою, він перестав перейматися цією суперечкою й просто йшов раніше, коли бачив Юньліня в лікарні.

Я зрозуміла його, але навмисно удавано сказала: «*Ти наговорюєш на Юньліня. Якби не він, я б досі лежала у лікарні. А тут набагато комфортніше*».

Після цього він мовчки відвів погляд, не реагуючи на мої слова.

Гадаючи, що Юйфан незабаром прийде, він тихо сказав, що повернеться завтра, і пішов.

Юйфан справді повернулася незабаром після цього. Вона нічого не питала, і я теж нічого їй не говорила. До того ж через мою хворобу вона уникала зайвих розмов, побоюючись потривожити мене. Я ж була рада скористатися цим як нагодою поринути у власні думки про різні дрібниці.